

Butlletí de «Germanor»

CENTRE CATALA

Any I — N.º 2 — GÈNER 1950

CASILLA 2278

SANTIAGO DE XILE

C.E.H.I.

Els catalans d'Amèrica i la llibertat de Catalunya

En l'adjunta fotografia podem veure la figura patriarcal de Francesc Macià, acompanyat del seu secretari, el poeta Ventura i Gassol, i voltat d'un grup de catalans. La fotografia, presa al Centre Català de Valparaíso, data de l'època de l'històric viatge de Macià per les repúbliques americanes. Es una fotografia com tantes altres sobre el mateix tema, que sens dubte es deuen servir en els arxius dels Centres Catalans d'Amèrica. I aqueixes fotografies ens recorden el fervor amb que els catalans d'aquest

Continent van acollir la noble figura de Macià, escoltar els seus propòsits i disposar-se a donar-los impuls, amb els seus encoratjaments i les seves aportacions materials. Concretament li van donar una bandera: la bandera dels catalans d'Amèrica, que es convertí un dia en la bandera de la llibertat de Catalunya!

I bé, els catalans que avui residim a Amèrica —els que ja s'hi trobaven aleshores i els que han vingut després— ¿poden olvidar aquelles hores fervoroses?... ¿O, contràriament, han d'augmentar el seu fervor ja que els moments són avui més negres encara per a Catalunya?... No direm pas que el fervor hagi disminuït. Però sembla que molts avui es trobin desorientats, incapaçs de cap acció concreta. Diríem que es pregunten: ¿Què podem fer per Catalunya, mancats com estem d'un guia capaç d'ablamar tots els cors?... No pretenem pas respondre una tan tremenda pregunta. Són tantes les coses que podríem fer els catalans d'Amèrica si s'ho proposessin! Però el cert és que molts dels que més podrien ajudar, es fan el sord i fins sembla que han oblidat d'on són fills. I què podríem dir per a commoure'ls?... Pau als morts!

Però si no podem contestar la tremenda pregunta, sí que podem recordar que, en acabar la guerra, els catalans d'Amèrica van promoure immediatament un moviment cultural català. Es van iniciar col·leccions de llibres catalans, es van revifar i van

prendre més envergadura les revistes, es van crear noves publicacions periòdiques. Hom arribà a parlar d'una nova renaixença: una renaixença que començava a Amèrica. Després el foc s'ha anat apagant. Moltes revistes s'han neulit o han desaparegut. Les col·leccions de llibres catalans s'extingeixen. ¿No seria hora de reprendre el primer impuls?... Ja que l'actuació nacional de les institucions catalanes de l'exili és tan inoperant, ¿què menys podríem fer nosaltres que no deixar extingir la seva llengua, el signe visible de

la nostra catalanitat, l'únic vehicle d'expressió del nostre esperit?...

Es amb aquesta finalitat, que un grup de catalans, estimulats pel Consell Directiu del Centre, acaba de formar una nova Secció: la Secció d'Arts i Lletres del Centre Català. El seu programa ha estat ja exposat en una circular enviada a tots els socis. Però des d'ací ens plau demanar a tots la seva col·laboració: és a dir, concretament, la teva col·laboració, estimat lector; la teva inscripció a la Secció, amb la qual ajudaràs a mantenir dignament «Germanor», a mantenir la col·lecció de «El Pi de les Tres Branques», a celebrar actes culturals, que ens recordin que és i que vol ser Catalunya.

La nostra obra no és una obra local. Tot just iniciada, millor dit iniciada ja amb l'etapa anterior de «Germanor», iniciada amb els primers volums de «El Pi de les Tres Branques», ha trobat ressó en l'interior de Catalunya, i són molts els escriptors que se'ns han dirigit i que ens han proposat la seva col·laboració. Escriptors que s'han mantingut durant tot aquest temps fidels a l'idioma, i que, a causa precisament d'aquesta fidelitat, no poden publicar les seves obres, i que poc a poc deixen d'escriure. ¿Serem insensibles al seu clam i els tancarem aquesta gairebé única finestra per on el seu esperit podria respirar?... Matarem totes aquestes il·lusions, que són les il·lusions dels millors catalans?...

(Segueix a la pàgina 8)

L'obra del Club d'Esports Barcelona

Amb el propòsit d'informar els lectors de les activitats del Club Barcelona, la branca, indiscutiblement i naturalment, més dinàmica del Centre, hem demanat al Sr. Ramon Vinyes, que amb tanta eficiència i tant a gust de tots l'ha presidit durant els tres darrers anys, que ens en dongués alguns detalls.

Per començar, li hem preguntat:

—¿Quina funció té el Directori Central, i quina autoritat exerceix damunt les diverses Seccions?

—Quatre anys enrera —ens explica el Sr. Vinyes— no més hi havia dues Seccions: la del Bàsquet i la de l'Excursionisme i Esquí. Encara que totes dues portaven el nom de "Barcelona", eren totalment independents una de l'altra. Totes dues estaven animades del mateix esperit: propagar l'esport català a Xile i aplegar el nostre jovent. Tothom s'adonava que era, per tant, necessari unificar-les. I la necessitat fou més sentida a mesura que es creaven altres Seccions: primer la de futbol i després la de ping-pong. Fou aleshores que, sota l'impuls del Consell Directiu del Centre, es decidí crear un Directori Central que les unifiqués dintre del Club d'Esports Barcelona; però de manera que sense perdre la seva autonomia, cap no quedés independent. L'estructuració a la qual s'ha arribat és pràctica i senzilla. Cada Secció té la seva Junta Directiva i el seu reglament, i tots els components de les Seccions, reunits en Assemblea General, elegeixen el Directori Central, el qual es compon de quatre directors, i es completa per quatre més, que actuen com a Delegats de les Seccions que els designen directament. A més el

Consell Directiu del Centre hi delega un Conseller, que constitueix el vincle d'unió entre el Club i les autoritats de la nostra entitat.

—¿I no es presenten, de vegades, qüestions de competència entre les Juntes de les Seccions i el Directori Central?

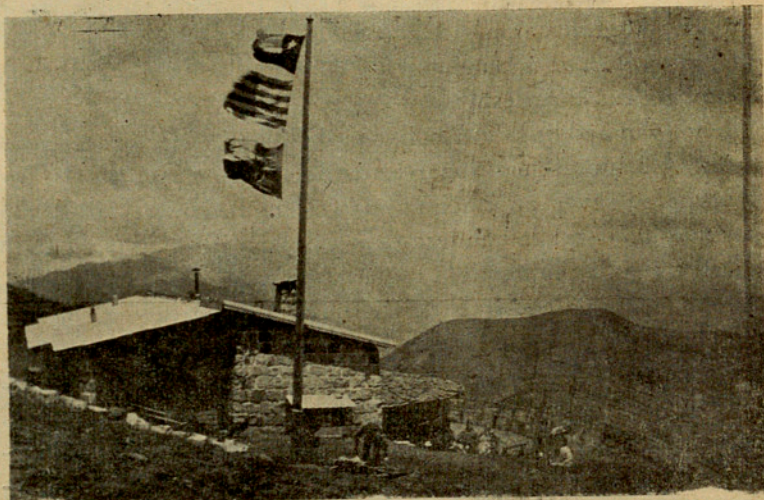
—Tot es resol amb la major harmonia i d'acord amb els reglaments establerts.

—El Club, ¿quines relacions manté amb l'Estadi Català?

—Entre els dirigents de l'Estadi i el Club hi ha una intel·ligència innata. Tothom ha comprès que la futura pujança del nostre Club depèn de que l'Estadi Català sigui una realitat. Així mateix la creixença del nostre Club és el que ha de donar vida a l'Estadi. El desig de tots és precisament que la direcció esportiva de l'Estadi estigui en mans del Club Barcelona. Naturalment, però, que la Direcció administrativa restarà sempre a mans de la Societat Immobiliària Estadi Català, que n'és la propietària. Però fins el traçat dels camps de l'Estadi es faràn d'acord amb les necessitats del Club Barcelona i del seu possible desenvolupament.

—¿I teniu moltes esperances que tot plegat sigui una realitat?

—Les esperances són tals, i tan gran i si voleu desmesurat l'entusiasme, que molts s'imaginarien que el Club Barcelona assolirà més preponderància a l'Estadi que el mateix Centre. Però dic que aquest entusiasme és desmesurat perquè precisament cal anar en contra del corrent que creen els massa impulsius. El Centre representa Catalunya, i to-

Vinya Sta. Teresa
Puente Alto

MIR I CIA. LTDA.
SANTIAGO

AV. VICUÑA MACKENNA, 1490
TELEFON 52045

NOGUERA I CIA. LTDA.

Fàbrica de Talons de Fusta
per a Sabates

SANTIAGO CONCHA, 1148

CASILLA 714

Telèfon 52150

tes les branques en són filles. Totes han de treballar per la grandesa del Centre, i això cal tenir-ho ben present. Ara que nosaltres creiem que la més important de les branques serà la nostra, perquè és la que millor interpreta la joventut, d'acord amb les ambicions dels nostres dies.

—¿Quines perspectives de creixement veieu per al Club?

—Es crearan aviat noves Seccions. La primera, la de tennis, i, tan aviat com es disposi de piscina a l'Estadi, la de natació. També se'n crearà una d'atletisme.

—¿I creieu que el Centre disposa de prou elements per nodrir tantes Seccions?

—Si no n'hi ha prou, els buscarem entre els catalans que no són socis i que cal procurar que en siguin sempre que mantinguin l'esperit català. Es tot un treball de proselitisme que cal fer. També en buscarem entre els xilens que estimen els nostres costums i que admiren el nostre caràcter.

—¿Quina importància creieu que té l'esport català a Xile?

—¡Molta! Els colors del nostre Club són populars i estimadíssims. El primer equip de la Secció de bàsquet, figura en la divisió d'honor en les competències de campionat, en les quals ha assolit sempre els primers llocs. I, en el nostre primer equip, figuren jugadors que són seleccionats per a les competències internacionals. El públic xilè mira amb gran simpatia les nostres actuacions públiques, i els nostres jugadors són sovint ovacionats. La brillant carrera de la nostra branca de bàsquet es deu, però, no solament a l'excelsa qualitat dels jugadors, sinó també a l'encert dels seus dirigents. En quant a la Secció d'Esquí no compta amb figures importants, però és particularment considerada per la regularitat del conjunt, pel seu dinamisme i excel·lent organització. Al punt que en les festes i actes esportius de Farelloles el Club Barcelona sempre hi figura com el primer factor i hi dona la nota més brillant. Cal tenir present també el prestigi del nostre Refugi: el "Refugio de los catalanes", segons la denominació popular. El refugi disposa d'una magnífica piscina, la primera i única construïda fins avui en aquell pintoresc indret. I ens cal dir que fou gairebé completament obrada pels propis socis. Per a tots ha de constituir un orgull considerar que els catalans posseïm una casa en un lloc tan agradable i visitat de Xile, i on oneja sempre la bandera de Catalunya. I no deixeu de recordar que l'entitat propietària del refugi, o sigui "Refugi de Muntanya, S. A.", fou constituïda per les aportacions dels barcelonistes

i que els seus directors són gairebé tots catalans, és a dir que només n'hi ha un que no en sigui.

—Magnífic! Bravo pel bàsquet i l'esquí! Són les nostres glòries esportives a Xile. Però, segons tinc entès, els jugadors de la Secció de fútbol es comporten com uns lleons. ¿No és així?

—I tant! Enguany han guanyat el campionat de la "Liga Amigos del Fútbol de Ñuñoa", a la qual pertany el nostre Club, i a més el campionat d'obertura. Dues victòries molt discutides però indiscutibles. L'entusiasme dels jugadors es fa visible, a més, per la disciplina amb que actuen i pel seu respecte i estimació envers els dirigents. De manera que alguns parlen de presentar-se enguany al campionat d'ascens. Ja veurem si tindrem prou coratge. El dels jugadors no fallarà. En tot cas l'aspecte econòmic, compreneu?...

—Massa! ¿I el ping-pong?... Em sembla que fa el paper de cendrosa...

—La Secció de ping-pong havia començat una actuació admirable. Cada dia prenia més increment en el nostre antic local. Però el nou local no resulta massa apropiat. Es llàstima! Caldria que miressim de trobar-li un lloc.

Hi ha una pausa. El repertori de preguntes sembla acabat. Poca destresa del cronista. Temor de President d'allargar-se massa. A la fi conclou:

—Digueu, sobretot, que tant els jugadors com els directors del Club Barcelona, senten un gran entusiasme, tots atents a les palpitations d'aquesta hora tan singularment esportiva.

Guants *Aramis*

Seminario, 152 Telèfon 40351
CASILLA 848

BALCELLS I JUANET LTDA.

Curtidos *Victoria*

GILI GERMANS

Bandera, 643 Telèfon 88703
CASILLA 3820 - TELEGRAMES "GILCA"

Importadors de materials per a fabricar Calçat

Fàbrica de maletes i cinturons

Camiseria *Busquet*

Darreres novetats

Corbates LORD Camises MATCH

Tota mena de Roba interior d'home

Av. Pedro Montt, 2017 — VALPARAISO

ELECTRICITAT FERRETERIA
IMPORTADORS

CASA ROYAL

Avda. BERNARDO O'HIGGINS, 845
Davant l'Església de San Francisco

FORN "NUEVA PARIS"
Josep Riumalló P.

Elaboració de Pa amb farines de primera qualitat
Repartiment a Domicili

Carrer Lira, 144

Telèfon 32769

RAMON I JOSEP DE CAMINO
Agents de la Companyia d'Assegurances

"La Catalana"

Ahumada, 236 - Telèf. 82185 - Cas. 838

MODES

Asor

ESTADO, 387

TELEFON 32877

«Union Española de Seguros»

COMPANIES D'ASSEGURANCES GENERALS

EL GLOBO - LA IBERO CHILENA
EL FARO - LA CANTABRIA
LA CACHAPOAL - LA CONCEPCION
LA ESMERALDA*Assegurem qualsevol suma i qualsevol risc*Incendi • Marítim • Transport terrestre
Sembrats • etc., etc.

Casa Matriu:

MATIAS COUSIÑO, 150; 2.^{ON} PIS
TELEFONS: 69177-69178 - CASILLA 2397

COMPREU!...

CALÇAT
DONOSTY

Puente, 538

Telèfon 87404

Mobles Colonials

JOAN GRAMUNT

Lord Cochrane, 565

Telèfon 66567

A ROVIRA I VIRGILI

La pròxima edició de GERMANOR serà dedicada especialment a comentar la vida i l'obra d'aquest gran català traspasat a l'exili, i que fou no solament un dels nostres primers historiadors —el primer a donar un sentit totalment nacional a la nostra història—, i un dels pocs clàssics de la nostra Renaixença, sinó el periodista que amb més fervor i amb més noblesa ha sabut glossar l'amor a Catalunya. En parlar de Catalunya, la seva prosa semblava encendre's amb les quatre barres vermelles.

Es per aquestes qualitats, que tothom li reconeixia, que el seu inesperat traspàs, ha produït una gran impressió entre els catalans de fora i de dintre Catalunya, i que els seus funerals celebrats a la vila de Perpinyà, presidits per l'Honorable Senyor Josep Irla i en els quals el Sr. Serra i Moret hi representava el nostre Centre Català i GERMANOR —entranyablement unit a la memòria de Rovira i Virgili a través de les seves càlides col·laboracions—, constituï una gran manifestació de dol. Hi van assistir no solament tots els compatriotes residents a Perpinyà sinó molts altres arribats expressament d'altres punts de França. Els catalans de França, especialment els escriptors rossellonessos, i moltes de les més destacades personalitats franceses, com Herriot, van sumar-se al nostre dol nacional.

Entre els treballs que publicarà GERMANOR en l'edició que li serà dedicada, figura un assaig pòstum de Rovira i Virgili, i un fragment autògraf d'una de les seves càlides i assenyades lletres dirigides a la nostra redacció.

LA PRESIDENCIA
DEL PARLAMENT

A causa del traspàs d'Antoni Rovira i Virgili, President del Parlament Català, la presidència de la institució parlamentària recau, en el Senyor Manuel Serra i Moret. I pocs com ells, són tan dignes d'ocupar aquest càrrec que deixa vacant la desaparició d'una tan il·lustre figura. Serra i Moret, per l'honestetat de la seva vida política, per les seves condicions de gran parlamentari, per la seva vasta cultura, per la seva eficient catalanitat i laboriositat exemplar, mereix el respecte i l'estima de tots els catalans.

HA MORT ALFONSO CASTELAO

El dia 8 de gener ha traspasat a Buenos Aires, Alfonso R. Castelao, Presi-

dent del Consell de Galícia, artista d'exquissida sensibilitat, orador d'una encomanadissa emotivitat, i una de les figures més representatives de l'exili. Si Galícia perd amb ell un dels intèrprets més aguds del seu esperit, Catalunya perd un amic entranyable i un defensor de les seves llibertats. Més que mai, davant d'aquesta pèrdua, Galícia i Catalunya se senten unides en un mateix dolor i un mateix ideal.

PINTURA CATALANA

Sense que ens n'adonguem s'està formant a Santiago un grup de pintors catalans força notables. No cal que parlem d'Ignasi Baixes, que incorporat de temps al moviment artístic de Xile, n'és un dels aquarellistes de més prestigi i segurament el més sensible i lluminós. Ens referim especialment als que la nova emigració ha portat en aquestes terres, i que s'hi han format entre les angoixes que, en moltes llars, produïa l'inesperat i no desitjat exili. Tenim en primer lloc a la Roser Bru, admirada per tots i que tot i no donar actualment gaires senyals de vida, sabem que treballa silenciosament i obstinadament. Tenim a Josep Balmes els èxits del qual es repeteixen anualment en les exposicions de final de curs de l'Escola de Belles Arts. I que no solament té èxit, sinó que, a despit de la seva juvenesa, té ja imitadors i un prestigi que comença a solidificar-se. L'Emili Piera que, l'hivern passat, va destacar-se amb una primera exposició. I Jaume Catalàn, que treballa obstinadament i que es destaca sobretot com a dibuixant. Aquests tres darres han vist darrerament premiats el seu esforç, amb les següents distincions:

Josep Balmes, segona medalla de Pintura al Saló Oficial de Xile; Jaume Catalàn, segon Premi de Dibuix al Saló d'Alumnes de Belles Arts; i Emili Piera, segon Premi al Saló d'Alumnes de Belles Arts, i segona medalla de Dibuix al Saló Oficial de Xile.

Afegim que recentment s'ha sumat a aquesta aportació de pintura catalana a Xile, Manuel Segalà, de l'exposició de pintures del qual al nostre Centre ja vam parlar en l'edició anterior.

I subratllem, l'exposició de pintura, dibuix y gravat, oferta per Josefina Maynadé —darrerament arribada a Xile—, a la Sala d'Exposicions del Ministeri d'Educació Pública. Les seves sanguines, sobretot, sèries de maternitats i de grups de nens, impressionen per la sensibilitat que revelen, per la gràcia de la composició que evoca les Verges de Rafael, i l'elegància, sàvia i distingida del seu traç. No són menys impressionants els seus temes florals escumo-

sos, de coloracions harmoniosament entonades i gairebé odorants en la seva frescor.

Però ens caldrà parlar més extensament d'aquesta distingida artista que tenim l'honor d'hostatjar avui entre nosaltres, així com també dels altres artistes catalans que comencen a afermar tan vigorosament la seva personalitat i que potser entre tots aconseguiran de formar impensadament una escola de pintura catalana a Xile.

COMIAT A MATEU ABELLO

A darrers de decembre va emprendre el viatge de retorn a la nostra terra, l'enginyer naval, Mateu Abelló. Amb aquest motiu, organitzat per la Secció Lletres i Arts, un nombrós grup d'amics li oferí un banquet de comiat als Salons del Centre Català. Entre els assistents figurava el President del Centre, Sr. Joan Gratacòs, acompanyat de la seva esposa, Sra. Anna de Gratacòs, i les Senyores Roser Bru d'Aguadé, Caterina de Salamó i Maria Franquesa que, al voltant del Sr. Abelló, formaven la presidència. Hi havia també el Vice-President del Centre Sr. Joaquim Sabaté, el Secretari Sr. Josep Esteve, i els Consellers Srs. Pere Mir, Antoni Pi i Josep M. Bové. El Sr. Xavier Benguerel oferí l'homenatge, i dirigí els brindis, en els quals van participar sinó recordem malament els Srs. Salvador Sarrà, Antoni Pi, Guansé, Esteve, Bertran i Bové. Però en realitat els brindis van convertir-se en una conversa general, en la qual van ser tractats amablement molts temes concernents a la Secció Lletres i Arts. No per això deixà de destacar-se, en els brindis, la figura moral i el valor intel·lectual de l'homenajat, i el seu exemplar comportament durant la seva estada al país, on ha exercit la Càtedra d'Enginyeria Naval a la Universitat de Xile, i ha realitzat treballs tan importants com el del salvament del disc del port de Valparaiso.

En suma, resultà un acte tan cordial com agradable, al punt de fer oblidar el sentiment melangiós que l'inspirava. Però potser sí que és una mica melangiós que una Secció que encara no ha celebrat cap acte inaugural, hagi tingut ja que oferir un comiat. Tanmateix tots sabem que espiritualment el Sr. Mateu Abelló no ens abandona pas. En el lloc gairebé imaginari que ha ocupat en la mencionada Secció seguirem veient-hi representada la seva figura, i ens serà per a tots un exemple de modèstia, de tenacitat i d'eficàcia, i, sobretot d'infal·lible amor a la terra de la qual va allunyar-se per amor i a la qual només per amor retorna.

PENYA BATIBULL

El diumenge dia 28, va tenir lloc el dinar anual que reuneix fraternalment tots els germans de la Penya. A despit d'haver començat ja la temporada d'estiu, hi van ser presents un gran nombre de socis, acompanyats de les respectives mullers. Hi ha hagut naturalment brindis xardorosos, del President, del Secretari, i de molts altres amics.

El mateix dia, quedà elegit el nou Consell Directiu de la Penya, el qual quedà constituït, en la forma següent:

- President, Sr. Josep Nogués.
- Secretari, Sr. Carles Ribas.
- Tresorer, Sr. Josep Gasull.
- Conseller de Cultura, Sr. Josep Bertran.
- Conseller de R. Exteriors, Sr. Enric Roig.

Sabem que la Penya té per enguany grans projectes per tal d'animar la vida espiritual del nostre Centre. No hem pogut extreure de moment cap declaració oficial del President sobre aquests propòsits. Els elements de la Penya, prefereixen obrar que parlar. Però basta adonar-se de la composició del nou Consell per a confirmar el que diem. Endavant.

Federació
Xilena d'Assegurances

Formada per les Companyies
LA CAUPOLICAN LA FEDERAL
LA NUMANCIA

VALPARAISO SANTIAGO

GERENCIA: PRAT, 805 HUERFANOS, 972-Of. 810
CASILLA 744 CASILLA 1993
TELEFON 5854 TELEFON 89684

— AGENCIAS A TOTA LA REPUBLICA —

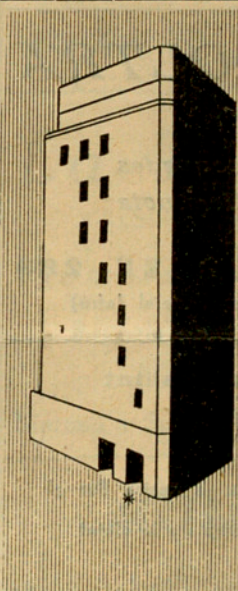
A CONCEPCION

ANEU AL CEHI

Clariss
HOTEL

El seu nom
ja ho diu:

es una casa catalana

Quan volgeu
celebrar dignament
una diada,
i sempre que desitgeu
quedar bé
recordeu-vos del

Nuria*

Restaurant
Rotisserie

Cuina catalana,
amb especialitats
casolanes i
sumptuoses

ESTABLIMENTS

Plaça Baquedano

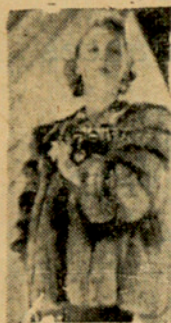
Oriente

PUBILL Germans

CONFITERIA I PASTISSERIA • TELEFON 63767
LICORS I ROTISSERIA • TELEFON 65692
RESTAURANT A LA CARTA • TELEFON 65710
BAR • TELEFON 67548

ESPECIALITAT EN:
Banquets
Bodes
Bateigs
Recepcions
Festes familiars, etc.

A. POTOKER

PelleteriaMEDALLA D'OR
A ESPANYAAHUMADA, 116; ALTS
CASILLA 529 TELEFON 74760**Fàbrica de Miralls**

Importació directa

SUCESSOR
DE **Francesc**
Cucurella R.ARGOMEDO, 369 • ESPECIALITAT EN MIRALLS
TELEFON 36131 • DE FANTASIA I VENECIANS

IMPREMTA

Mediterrània

L'UNICA IMPREMTA CATALANA DE XILE

IMPRESSIONS ACURADES

Av. Matta, 320 Telèfon 52356

OCTAVI OLTRA

SASTRE

Confecions acurades
*Bon gust - Elegància***CARRER VICHUQUEN, 284**
(Entre Carmen i Lira, per General Jofré)Un moble rustic de qualitat
MOBLESper a la vostra llar al
camp i a la ciutat**SUR****Tarragó i Aguadé**
Limitada

Av. Providencia, 1190 - Telèfon 46622

ALBUM SOCIAL

—La distingida Senyoreta Josefina Gili Soto, filla del nostre estimat consoci Sr. Josep Gili i de la Tresorera del Comitè de Dames Sra. Elvira de Gili, les bodes de la qual amb el Sr. Leopoldo Rojas Vázquez van tenir lloc el dia 25 de desembre.

—La bellíssima Senyoreta Joana Vernet, filla del tresorer de Mutual Catalana, que el dia 20 de novembre va contraure matrimoni amb el distingit consoci, Sr. Albert Delfau.

—La Senyoreta Anna Gratacòs Vázquez, pubilla del nostre estimat President Sr. Gratacòs, que celebrà la seva primera comunió el dia 8 de desembre. Amb aquest motiu el Sr. Gratacòs oferí una brillant recepció a la seva magnífica llar, on va reunir-se el bo i millor de la colònia.

CARNET

VIATGERS I NOUS ARRIBATS

—Ha passat uns dies a Santiago, el Sr. Pere Grases. Ha retornat a la seva residència de Caragues, on és professor a la Universitat.

—La distingida Senyoreta Maria Teresa Maluquer ha vingut a Xile per passar una llarga temporada al costat dels seus germans.

—La mare del Sr. Miquel Oyonarte ha vingut a Santiago per a reunir-se amb el seu fill. Ha tingut un magnífic viatge amb el qual ha vist coronades les seves il·lusions.

—També han arribat els compatriotes Carles Jansana i Manuel Martínez. Es radicaran a Santiago.

—Un altre compatriota arribat és el Sr. Miquel Andolç, especialista en la fabricació de vidre d'art català i mallorquí. Treballa a la fàbrica de cristall Yungay. L'acompanya el seu fill Jordi, torner mecànic.

—Ha retornat del seu viatge de lluna de mel i a la vegada d'estudis musicals, la distingida pianista Sra. Pilar Mira de Gancedo. Ha visitat Uruguay, Argentina i Brasil.

—Ha marxat a Venezuela, on establirà la seva residència, el Sr. Josep Conde, acompanyat de la seva distingida família.

—El Sr. Jaume Marcos (el Xoni), nebot del nostre estimat consoci Sr. Josep Muxí, ha abandonat per una temporada la seva brillant carrera d'èxits, per a descansar a Santiago de Xile.

ESTIU EIG

La família del President Sr. Gratacòs estiuja a les Roques de Santo Domingo en el xalet de la seva propietat.

—En la mateixa localitat estiuja la família del Dr. Pere Llorenç, i la del Sr. Alfred Gili.

—El Sr. Teodor Sabaté i família passen les vacances a San Alfonso, en la seva magnífica residència.

—El Sr. Enric Gaston i la seva distingida esposa prenen les aigües a les Termes de Gatillo.

—El Sr. Juli Serra i Sra. Teresa Gili de Serra passen la temporada a les platges de Cartagena.

—També passa l'estiu a Cartagena la família Casasses. El Sr. Josep Maria Casasses, estreneu Secretari de Mutual Catalana i brillant cronista de GERMANOR, hi fa llargues escapades.

—El Sr. Frederic Gili i família reposen a Quilpué.

—El Sr. Josep Iglesias, amb la seva esposa Sra. Tatxé d'Iglesias han emprés un llarg viatge de descans a la regió dels rius i llacs de Xile.

—El Dr. Salvador Sarrà, acompanyat de la seva distingida esposa, es troba en camí de Puerto Montt en viatge de descans i alhora, perquè el descans no el cansi, de negocis.

—La família Salamó pasa l'estiu a San Antonio.

—La família del Sr. Carles Riba, a l'elegant balneari de Tejas Verdes.

—El Sr. Francesc Nogués, amb senyora i filla, a Algarrobo.

—El Sr. Luís Morató fa unes llargues vacances a Vinya del Mar amb la seva família.

—El Sr. Amador Casagran i senyora, al Fundo Loa Maitenes (Talca).

—La família del Conseller-bibliotecari, Sr. Antoni Pi, a les seves propietats de Concon. Del Sr. Antoni Pi no en donem notícies concretes perquè els seus desplaçaments són constants i només sabem segur que és a Santiago els dies de sessió de Consell, a les quals el veiem acudir puntualment.

—El Sr. Josep Maria Bové pesca sirenes a les elegants platges de Papudo.

—A les mateixes platges estiuja el President del Club Barcelona Sr. Ramon Vinyes, la seva distingida esposa i fills, i el Sr. Magí Güell i família.

—La Senyoreta Luisa Malle al Fundo Las Brumas (Chimbarongo).

—El Sr. Carles Molló a Riogrande.

I la incipient Senyoreta Tessa Agudé i Bru aprèn d'estiuja a Farellones, sota el savi guiatge del seu padrí Sr. Antoni Padrós.

NOTICIES DIVERSES

El diumenge dia 7 va tenir lloc un "malón" a casa de la família Amador Casagran. Hi van concórrer nombrosos amics i resultà una festa molt simpàtica.

—El Sr. Artur Obach, nebot del consoci Sr. Josep Obach, que s'havia radicat a Iquique, emprengué el retorn a la nostra terra per a contraure matrimoni amb la Senyoreta Purificació Martínez. Al cap de pocs dies retornava a Xile acompanyat de la seva gentil muller. Han passat amb el seu oncle uns quants dies a Santiago. Seguidament s'han dirigit a la seva residència d'Iquique.

—El dia 24 de desembre van celebrar-se les esposalles de la distingida senyoreta Amèlia Tarragó amb el Sr. Rafael Sierra, Secretari de l'Orfeó Català.

EXITS ESCOLARS

La Srta. Marina Sabaté Degollada ha acabat amb un èxit brillant, als setze anys, els exàmens de batxillerat. Estudiarà seguidament enginyeria comercial.

—Un semblant èxit ha obtingut el Sr. Lluís de Camino.

—Han acabat els cursos amb excel·lent puntuació a l'Escola Andersen, els nens Blàvia, i la

Sabaté i Fills

Calçat de Senyora i Nens

OVIDI OLTRA

ADVOCAT

Qüestions civils, comercials, tributàries
i d'estrangeria

Ahumada, 131 - Of. 701-702 • Tel. 89643

Vins: LONTUE SAN JAVIER

de Martí Aleu i Cia.

Son els millors! Poveu-los i us en convencereu

Exposición, 936 Telèfon 91838

La Trinchera

CALSINA I BISCUPNVIC LTDA.

Fiambreria i Restaurant

Especialitat: Pollastre a l'aspiedo

GRAN ASSORTIT DE MARISC

Merced i San Antonio — Telèfon 32868

Millás i Fill

Nobis — Canadà Dry — Cochrane — Panimàvida
Vi Santa Carolina — Cervesa Floto

SECTOR N.º 1

F. Vivaceta, 798 — Telèfs.: 89559 i 64930

CENIT Castelló i Cia. Ltda.
SAN ANTONIO, 41
TELEFON 81656
GRAN ASSORTIT DE LAMPARES
DE PRISMES DE CRISTALL
LA CASA DE LES LAMPARES

Forn "La Barcelonesa"
RAMON BELLA M.
ESPECIALITATS: "Chocosos", Pa de Llet i de Motlle
Repartiment només a particulars
Av. Condell, 1654 Telèfon 40568

ELEGANCIA DISTINCIO
Sastreria Casals
Casimirs anglesos
Agustinas, 984 Telèfon 85356

AGUSTI TAFALL
Autoritzat per la D. G. S. E.
INSTALL·LACIONS I REPARACIONS ELECTRIQUES
Venda de Materials - Compra i Venda de Motors
Matucana, 565 Telèfon 94948

Més barat que enlloc!...
Casa Bauzà
Pisa - Ganiveteria - Cristalleria - Regals
San Diego, 1233 Telèfon 51164

Palomer i Germans L.tda.
MAJORISTES DE CERVESA I PANIMAVIDA
Vins i Licors Acreditats Repartiment a domicili
San Diego, 1751 Telèfon 50351

Senyoreta Montserrat Tort. Així mateix en els col·legis respectius, han acabat brillantment el curs, els infants Lluís Franquesa, Enric Tort, Jordi Nieto Sala, i el més petit de tots Jordi Bonavia.

—Encara que els minyons de la nostra colònia són molt eixerits i estudiosos, i que per tant hauran estat moltíssims els distingits, no tenim notícies concretes dels èxits restants. Els felicitem a tots.

NAIXEMENTS

El 24 de novembre el Sr. Enric Roquer i la Senyora Adriana Izuerieta de Roquer, han tingut l'alegria de veure nèixer el seu primer fill. Es dirà Martí. Serà padrina la Sra. Joaquina vda. de Roquer.

—El 4 de gener van tenir una nena, que arribà al món amb tota felicitat, el Sr. Pere Busquet Mir i la Senyora Mercè Plandiura de Mir.

—El Sr. Joan Gual i la Senyora Carme Tatxé de Gual han vist també augmentada la seva llar amb el naixement d'una nena; la segona de la família. Es dirà Carme Glòria.

MALALTS

Es troba completament refeta després d'una delicada intervenció quirúrgica, la Sra. Casagran. Estueja actualment a Llo-Lleo.

—Es troba delicada de salut la Sra. Yolanda Stagnaro d'Iglesis.

—La senyora Santos de Meléndez ha estat operada d'una afecció hepàtica al pensionat de San Vicente. Està ja millorada.

—La Sra. Rosa de Obach va sofrir una intervenció quirúrgica d'una certa gravetat a la Clínica Alemana. Ha millorat ràpidament.

DEFUNCIONS

Ha traspassat a Santiago el dia 23 de desembre el compatriota Sr. Bonaventura Plubins, pare polític del Vice-President del Centre Sr. Joaquim Sabaté, i germà del venerable consoci Sr. Exequiel Plubins. Habitualment el Sr. Bonaventura Plubins, residia a Concepción, però passava llargues temporades a Santiago, amb la colònia catalana del qual estava profundament vinculat i on tenia tantes o més amistats que a Concepción, guanyades per la seva simpatia i el seu caràcter verament seductor. Es per això que la seva mort ha estat tan vivament sentida per tots els que el coneixien i per conèixer-lo eren amics seus.

—Ha traspassat després d'una dolorosa operació el Sr. Antoni Martorell, espòs de la distingida actriu Andreïta Ferrer, i germà dels socis fundadors de la nostra entitat, Sr. Agustí i Manuel Martorell.

—El dia 13 de gener traspassà el Sr. Lleó Benguerel Pujol, pare del nostre entranyable amic i col·laborador Sr. Xavier Benguerel. El Sr. Lleó Benguerel feia un any i tres mesos que havia arribat a Santiago per a reunir-se amb els seus fills i néts. L'alegria de tots ha pogut durar poc temps. Es amb profunda emoció que GERMANOR comparteix el dol de Xavier Benguerel i de la seva estimada família.

(Acabament de la primera pàgina)

Tu, lector, tens la paraula. Tu sabràs si vols, recollint l'exemple del passat que comenci a Amèrica una nova renaixença catalana, que els catalans d'Amèrica tinguin l'orgull de mantenir —gest que recolliria la història— el caliu de la nostra cultura, de donar-li continuïtat. O si prefereixes, renegant del teu passat, que ens mantinguem sords al clam de Catalunya, indiferents a la seva agonia... Car les coses no es fan soles, i només amb l'esforç de cada un de nosaltres Catalunya pot salvar-se!

FERRO

PER A CONSTRUCCIONS

Planxes, Barres, Fils, etc.

Raab, Rochette i Cia. Ltda.

SANTIAGO

TEATINOS, 10

TELEFON 82605

VALPARAISO

AV. BRASIL, 2104

TELEFON 2211

Tintoreria Las Novedades

Rentats en see

Tenyits sobre mostra

Dols en vuit hores

San Francisco, 409 al 435 — Telèf. 60935

BRIXTON

FABRICA DE
TOVALLOLES
I BARNUSSOS

Blanco Encalada, 2559
Telèfon 94693

Ramon Vinyes Sanromà

Castellà Granja i Cia.

Agustinas, 629

Telèfon 30472

Cigars: "ROMEO I JULIETA"

Xereç: "TIO PACO"

Conyac: "LA PARRA DE ORO"

BODEGA VILLA PRAT

XARGAYÓ I QUINTANA

Fruits del país • Mongetes • Blat de
morenc • Llenya • Carbó

SERVEI A DOMICILI

San Isidro, 1725 — Telèf. 53477

PILOLINA

CONTRA LA CASPA I LA CAIGUDA DEL CABELL

Demaneu-la
a totes les farmàcies

TORT GERMANS

Castro, 427

Telèfon 63054

EL NEGRO I EL GLOBO

PEDRALS I CIA.
CASA FUNDADA L'ANY 1882

CONFECCIONS • SASTRERIA • CAMISERIA

VALPARAISO: YUNGAY, 2946 — TELEFON 2534

Restaurant del

CENTRE CATALA

Monjitas, 707 — Telèfon 37568

Atenció esmeradíssima **Túlio Garcia**

La millor pensió de Santiago. Els millors plats catalans

ESPECIALITAT EN BANQUETS

CHAMPAGNE

Metropolitan

Agustinas, 1111 - Of. 818 - Telèfon 87631

Coll i Cia. Ltda.

SASTRERIA

MESURES ACURADES
CONFECCIONS EXCLUSIVES

Moneda, 864

Telèfon 65392

Wonder-Bar

JOSEP CULLELL

Servei esmeradíssim

General Mackenna, 1165 - Telèfon 69683